

*ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ*

ΕΞΕΔΟΘΗ ΥΠΟ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΟΥΔΟΥΡΗ &
ΤΗΣ ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΜΑΡΑΓΓΙΑΝΟΥ

Τα επιστημονικά κείμενα που δημοσιεύονται στον παρόντα τόμο αποτελούν Ανακοινώσεις που διαβάστηκαν στο Δέκατο Όγδοο Διεθνές Συνέδριο Φιλοσοφίας, που έγινε στην ωραία πόλη της Καβάλας και στα Άβδηρα, πατρίδα των διασήμων ενδόξων φιλοσόφων Δημοκρίτου και Πρωταγόρα από την 20η έως και την 27η Ιουλίου 2006 με θέμα: «Αξίες και δικαιοσύνη στην εποχή της οικουμενικότητας». Οι Ανακοινώσεις που διαβάστηκαν υπεβλήθησαν σε μια διαδικασία αναθεώρησης και επιλογής σύμφωνα άλλωστε και με την Εγκύκλιο του Συνεδρίου και έτσι όσες δημοσιεύονται εδώ έχουν λάβει υπόψη τους τα όσα σημαντικά διημιέφθησαν κατά τις γόνιμες και διαλεκτικές συζητήσεις που πραγματοποιήθησαν καθ' όλη τη διάρκεια διεξαγωγής του εν λόγω Συνεδρίου.

Οι Ανακοινώσεις δημοσιεύονται με αλφαβητική σειρά των συγγραφέων και όλες σχεδόν εξετάζουν ζητήματα που έχουν σχέση με το κύριο θέμα του Συνεδρίου, δηλαδή με τις αξίες και τη δικαιοσύνη.

Όπως είναι εύλογο, ένα τέτοιο θέμα εγείρει πολλά φιλοσοφικά ζητήματα που έχουν σχέση με την έννοια και το περιεχόμενο των αξιών και τη δικαιοσύνη. Εξ άλλου η δικαιοσύνη, όπως και η ελευθερία, είναι πολύσημοι όροι. Η δικαιοσύνη είναι μια έννοια με μεγάλη ιστορία και πλούσιο εννοιολογικό περιεχόμενο που ακόμη εξακολουθεί να διευρύνεται, όπως φαίνεται από το ότι σήμερα έχουμε αρχίσει να ομιλούμε και να χρησιμοποιούμε όρους, όπως «περιβαλλοντική δικαιοσύνη» και «οικολογική δικαιοσύνη». Οι όροι «αξία» και «δικαιοσύνη» είναι πολλαχώς λεγόμενοι. Έτσι μπορούμε να ομιλούμε για λειτουργικές και εργαλειακές αξίες, για εγγενείς και για αξίες καθ' εαυτές· ομοίως γίνεται λόγος για τη δικαιοσύνη ως αρετή και ως αξία, καθώς και για πολιτική δικαιοσύνη, κοινωνική δικαιοσύνη, δικαιοσύνη της ψυχής, διανεμητική δικαιοσύνη, αναλογική δικαιοσύνη, ανταποδοτική δικαιοσύνη, για περιβαλλοντική δικαιοσύνη και οικολογική δικαιοσύνη.

Είναι προφανές ότι η δικαιοσύνη δεν είναι απλώς μια αρετή του προσώπου αλλά μια θεμελιώδης αξία, μια έννοια κλειδί, άνευ της οποίας δεν μπορεί να υπάρξει και να ανθήσει πολιτική κοινωνία και εν γένει πολιτεία.

Οι μελέτες του παρόντος τόμου πρέπει να συναρτηθούν και να συνεξετασθούν με τα άλλα ξενόγλωσσα κείμενα των δύο άλλων ομότιτλων τόμων (Values and Justice in the Global Era, Vol. I και Vol. II, Ionia Publications, Athens 2007).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
1. ΜΑΡΙΑ ΑΔΑΜ	
Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	11

2.	JOHN P. ANTON	
	ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ: Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	16
3.	DRAGAN BOJOVIC	
	Ο ΣΤΩΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	26
4.	ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΔΟΥΡΗ	
	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	41
5.	ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΒΑΚΟΥ	
	ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	48
6.	ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΚΕΧΡΟΛΟΓΟΥ	
	ΜΕΓΙΣΤΟΝ Η ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ ΚΤΗΣΙΣ	67
7.	ΛΑΖΑΡΟΣ ΕΥΡ. ΚΟΕΜΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	
	ΑΛΗΘΕΙΑ, ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	75
10.	ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ	
	Ο ARNE NAESS ΚΑΙ Η ΒΑΘΕΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	81
8.	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΡΑΓΓΙΑΝΟΥ	
	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΟΦΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΑ	89
9.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΜΑΡΔΑΣ	
	Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ	100
11.	ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ	
	ΛΟΓΙΚΟΣ ΘΕΤΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ	112
12.	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ	
	Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΩΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΙΑΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ	119

13.	ΛΙΑ ΜΕΛΑ	
	ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ Η ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ JOHN RAWLS	132
14.	ΚΩΣΤΑΣ Ε. ΜΠΕΗΣ	
	ΟΙ ΔΙΚΑΙΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ	143
15.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΞΗΡΟΓΙΑΝΝΗ	
	Ο ΜΟΝΤΕΣΚΙΕΥ ΚΑΙ Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ	152
16.	ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ	
	Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	157
17.	ΚΕΡΑΣΕΝΙΑ ΠΑΠΑΛΕΞΙΟΥ	
	ΑΡΕΤΗ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗ ΣΤΟΝ <i>ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΤΥΡΑΝΝΟ</i>	167
18.	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΠΑΤΕΛΗΣ	
	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ	180
19.	ΑΛΕΞΙΟΣ Α. ΠΕΤΡΟΥ	
	Η ΔΙΣΘΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΩΣ ΑΞΙΑ: Ο ΝΙΕΤΖΣΧΕ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	195
20.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤΑΒΕΛΑΣ	
	ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ, ΤΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ	205
21.	ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΤΑΣΙΟΣ	
	ΝΕΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ. Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ	212
22.	ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΙΩΝ ΤΕΡΖΟΓΛΟΥ	
	Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΩΣ ΠΟΙΗΣΗ ΑΞΙΩΝ: Ο ΕΤΙΕΝΝΕ-LOUIS BOULLEE ΚΑΙ Ο ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ	226

23.	ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΤΣΕΚΟΣ & ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ	
	ΗΘΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	241
24.	ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΤΣΙΑΝΤΗΣ	
	ΕΙΝΑΙ, ΙΣΧΥΕΙΝ ΚΑΙ ΑΞΙΖΕΙΝ: ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΟΝΤΟ- ΛΟΓΙΚΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ	250
	ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ	263